

DE STANDAARD

Woensdag 19 Januari.

Abonnementsprijs per 3 maanden:
Voor Amsterdam f 2.50. — Buiten Amsterdam franco f 2.90.
Enkele Nummers 5 Cents aan het Bureel.

BUREEL: Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Directeur-Uitgever J. H. KRUYT.

Advertentiën, van 1 tot 6 regels 90 Cents,
iedere regel daarenboven 15 Cents. Aanvragen of vermelding
van liefdegaven 10 Cents per regel.

Een hachlijke keuze.

I.

Wat zal, wanneer straks de stembus voor de Staten-Generaal weer geopend wordt, aan de antirevolutionairen in den lande te doen staan?

Zal weer op gewone wijs getijverd en gesloofd worden, om in te kiezen wie zat, en, zoo doenlijk, verloren zetsels te heroveren en nieuwe zetsels bij de eens bezetene aan te winnen?

Of zal men, ditmaal minder grif, te werk gaan op eclectische wijs, en wel ijveren en wel weer zich afslaven, maar slechts in zulke districten en bij zoodanige candidaturen, als hope bieden op winste voor het antirevolutionaire beginsel?

Of eindelijk, zal ons antirevolutionaire volk, de beslissing aan andersdenkenden en andersgezinden overlatende, onthouding op heel de linie prediken, de verantwoordelijkheid voor het vallen zelfs van onze beste candidaten latend voor wie in zedelijke zin die verantwoordelijkheid van rechtwege draagt?

Het is zoo, er laten zich ook nog andere mogelijkheden denken. Er kon ook sprake van komen, om eveneens na het embroglio van 1869 nieuwe candidaturen tegenover oude te stellen. Sprake ook allicht van anders geschaakte politieke verbintenissen. Maar ook zonder ons in elk dezer mogelijkheden te verdiepen, staat toch ook zoo de keuze reeds hachlijk genoeg, en zal er veel gebods en veel beleids en vooral een groote mate van door beginselvastheid gedragene zelfverloochening noodig zijn, om de zake onzes Heeren en de eere zijns Naams en de klem van zijn gerechtigheid te midden van zoo gewrongene en gedrongene verhoudingen niet te verspen.

Reeds nu wil de *Standaard* daarom een eerste bijdrage leveren, om den ernst der bestaande ongeligheden aan ons Christenvolk op de conscientie te binden; een ieder die onder ons meeleeft te oriënteeren op het terrein waarop de keuze zal te doen staan, om zoo mogelijk door een enkele vingerwijzing de deugdelijkheid der te doene keuze te helpen bevorderen.

De *Standaard* neemt zich voor, hierbij geheel binnen de grenzen harer bevoegdheid te blijven.

Zij weet en erkent, dat ten slotte de kiezers beslissen, en elk kiezer, ook na het ernstigste vermaan, tot het doen van een andere keuze dan gemaand werd, vrij bleef.

Zij weet ook en erkent, dat de leiding *in loco* berust bij de plaatselijke Kiesverenigingen.

En eindelijk ze weet ook en erkent volmondig, dat de generale leiding der antirevolutionaire partij in handen is van het *Centraal-Comité* en in dit Comité bij de politieke commissie van advies.

Maar niettemin houdt ze staande, dat naast en desnoods tegenover kiezers, kiesclub en *Centraal-Comité* toch ook de pers haar roeping heeft, en dat ze door niets en door niemand zich van het vervullen van de haar eigenaardig aangewezen taak mag laten afdringen. Bijna alleen de Pers, en dit vooral worde in het oog gehouden, is koninklijk vrij, om met eere en tegenover een ieder voor de heiligheid der beginselen te strijden.

Zoo vrij is vooral de plaatselijke Kiesvereniging niet.

De plaatselijke Kiesvereniging slaapt bijna heel het jaar door, soms twee jaren lang, en wordt uit dien periodieken sluijmer niet eer gewekt, voor heel het land weer in rep en roer komt, om Kamerleden te kiezen.

Ze leeft dan op voor een zestal weken; bezit soms zelfs een kracht, om langer dan veertien dagen wakker te blijven; maar valt, hoe het ook loope, moegetachtig en afgetobt, na twee

maanden ijverens, onverbiddelijk in haar zoetelijken dommelt terug.

Een enkele Kiesvereniging in een groote stad, die slag op slag voor den Gemeenteraad moet opkomen, moge op dien regel een uitzondering maken, maar voor negen tienden van onze Kiesclubs gaat deze regel door.

En worden ze dan wakker en moeten ze zoe in, o, dan is er in die korte dagen zoo alles te doen, om het pinkje weer van den duin af naar strand te rollen, om het weggeborgene tuig weer op te zetten, en om de netten, waarmee de visch moet gevangen, te boeten, dat er bijna voor nadenken over den eisch der beginselen geen ommezien overblijft, en men al blij is, zoo men op den grooten pinkjesdag het anker kan lichten en mee afvaart.

En eens in zee, dan natuurlijk is voor onze Kiesclubs *vingen* de hoofdzaak.

Met leege bun komt geen „visscher in zijn hart” graag thuis.

Van daar dat een kiesclub, niet enkel een antirevolutionaire, maar even goed een liberale of roomsche of conservatieve of radicale, niet alleen in Nederland, maar krok zoo in België, in Duitschland en in Engeland, steeds voor alle ding bedacht is op een candidaat die kansen biedt, om op hulpkiezers buiten de partij, die de kleine groep van het eigen legerke versterken kunnen.

En komt er dan bij dat in zulk een district een man atrad, die zat, en door dat zitten altoos iets voor heeft, en nu, ja wel niet zoo ganschelijk zuiver op den graad bleek, maar er toch welstaanshalve mede door kan, o, dan is het zoo volkomen natuurlijk, dat een kiesclub alle bespreking der beginselen, als ditmaal min noodig, kortaf nalaat, en maar eeniglijk bedacht is op *vangst*.

Het *Centraal-Comité* neemt, dat dient toegestemd, eene eenigszins andere positie in.

Het is, meer dan eene plaatselijke kiesclub, permanent. Het slaapt ook wel *vete* dagen, maar toch niet aldoor.

Ook treden in het *Centraal-Comité* de plaatselijke belangen op den achtergrond; het ijvert niet voor één, maar voor alle districten; en als natuurlijk wachter bij het gemeenschappelijk program, komt het vanzelf meer in aanraking met de beginselen.

Door zijn *Deputaten*-vergadering stelt het de quaestie hier beginselen dan ook telken jare aan de orde, en komt aan wie onze beginselen vergeten mocht wezen, soms niet al te zacht herinneren dat die beginselen er nog zijn.

Maar, en hierop lette men, bij het stellen van candidaten is het *Centraal-Comité* zoer onvrij. Om te ontkomen aan de verleiding dat het ooit over de plaatselijke kiesclub heerschappij zou oefenen, schreef het zich zelf voor, dat het nooit anders zou doen dan raden en geldelijk ondersteunen, en alleen zoo de kiesclub, om verzaking van het beginsel was afgesneden, macht had op te treden met een eigen candidaat.

Altoos is het *Centraal-Comité* dan ook uiterst meegaande geweest. Steeds zocht het te dienen, nooit te heerschen, en van al den invloed die het oefenen kon lag het geheim in deze zelfbeperking.

Zelfs als het voorkwam, dat een door de plaatselijke kiesclub gesteld candidaat te eldier ure weigerde zijn instemming met het Program te betuigen, heeft het liever de regeling dezer ongeligheden naar later verschoven, dan dat het daags vóór den veldslag verwarring in de gelederen zou doen ontstaan.

Maar vandaar dan ook naast kiesclub en *Centraal-Comité* de eigenaardige roeping der pers.

Zij, de onvermoeide, die nimmer slaapt, en ternauwernood tijd heeft, om, als de morgen weer daagt, zich de spieren uit te rekken, zij kent die

klemmende banden van practische berekening en het doelen op winbare kansen zoo niet.

Haar eenig wapen is het woord, maar juist dit bezig zijn op het terrein van het vrije woord biedt haar dan ook de gelegenheid en legt haar den plicht op, om het oog gericht te houden op den koers, waarin de vaart gaat.

Als een onzer prachtige *mail*-booten trots over de golven glijdt, loopt de taak van den machinist af, zoo hij maar zorgt dat er stoom is, en de taak der bemanning, zoo zij maar zorg draagt, dat het zoll zich door den wind kan bollen; maar behalve machinist en bemanning is er ook nog een kompas aan boord, om wie stuurt te doen zien in wat koers het schip de wateren doorsnijdt.

En deze kompasdienst, die is het, dien de pers in de politiek heeft te vervullen, en in geen anderen zin zijn ook deze besprekingen van de naderende stembus bedoeld.

Buitenlandsch Overzicht.

Amsterdam, 18 Jan.

De verkiezingsstrijd.

Tot den nu weldra beginnenden verkiezingsstrijd maakt men zich thans in Duitschland gereed. Was de legerwet oorzak der jongste ontbinding van den Rijksdag, voor of tegen de legerwet; zeven jaar of drie; een keizerlijk of een parlementair, zoo ongeer zal bij de volgende verkiezingen 't wachtwoord luiden. De strijd zal hevig zijn.

Tusschen de centrale comité's der antirevolutionairen, vrij-conservatieven en nationaal-liberalen is namelijk overeengekomen, dat bij de aanstaande verkiezingen de atredende leden dezer drie partijen moeten worden herkozen; dat van nieuwe leden alleen voorstanders van de zeven jaren en bij herstemmingen door alle kiezers der drie partijen een hunner candidaten zal worden gekozen. De voorstanders der wet blijven dus eendrachtig en bakenen hun stelling af. Bennisgen, de oude leider der nat.-liberalen, zal zich weer kandidaat stellen.

Wat de tegenpartijen doen zullen, of zij ook op een of andere wijs in gemeenschappelijk overleg treden, is nog niet juist bekend. Wel hebben de vrijzinnigen bereids een comité benoemd voor de verkiezingen. De vrijzinnige partij verklaart in haar verkiezingsmanifest, dat het legerwraagstuk voor de ontbinding van den Rijksdag slechts een voorwendsel is, om een nieuwe meerderheid voor het brandewijn- en tabaksmonopolie te verkrijgen. De sociaal-democraten zijn voornemens overal, waar zij de verkiezing hunner candidaten niet kunnen verwachten, de liberale oppositie te ondersteunen. Het Centrum zal eveneens doen.

Toen de keizer gisteren den voorzitter en verdere leden van het bureau van het Pruisische heerenhuis ontving sprak hij opscherpe, afkeurende wijs van hetgeen de Rijksdag gedaan heeft, in zake de legerwet: „Het heeft mij”, zeide de keizer, „als Duitscher en als Pruis zeer ernstig gestemd en diep bedroefd, dat een wetsontwerp, zoo belangrijk voor het behoud des vredes voor Duitschland, verworpen is. Dat heeft mij, na zooveel gelukkige dagen, die mij op mijn hoogen leeftijd vergund waren, en vooral na mijn 80jarig dienstfeest, zeer smartelijk getroffen.” De bewijling voor een tijd van drie jaren kon van een militair standpunt niet als voldoende beschouwd worden. Hij uitte daarom de hoop op een goedkeuring van het ontwerp door den volgenden Rijksdag. Naar men zegt, zal de keizer zelfs persoonlijk een proclamatie tot de kiezers richten.

Blijkbaar heeft de ontstamdheid des keizers over den Rijksdag op het Heerenhuis indruk gemaakt. Althans er werd een voorstel van baron Von Solemacher-Antweiler ingediend, om den Keizer een adres te zenden, waarbij het Heerenhuis zich afkeurend uitlaat over de houding van den Rijksdag. De nat.-liberalen waren er voor en wel onder den indruk van de woorden welke de keizer bij de ontvangst der voorzitters van het Huis gesproken had. Desniettemin werd het voorstel verworpen. Opmerkelijk was dat ook prins Radziwil, generaal-adjudant van den keizer, er tegen stemde.

Terwijl alzoo de strijd in volen gang komt, hebben de sociaal-democraten zich op zeer bijzondere wijs in den kamp begeven. Zij verspreiden namelijk Zondag onder

kerktijd door agenten, die zich voordeden als kerkgangers, in weerwil van het scherpste toezicht der politie, in zes Berlijnsche kiesdistricten 40,000 exemplaren van hun revolutionaire nieuwjaarsgroet, als hun verkiezingsproclamatie. Daarin wordt gezegd, dat het oogenblik nader komt, waarop het louterend vuur der revolutie de oude wereld, vol van geweld en misdaden, zal verteren.

Reeds lang voor er sociaal-democraten waren, is het geopenbaard, dat de dag nadert waarop de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden, ten vuur bewaard wordende, — maar niet voor „het louterend vuur der Revolutie.” De Revolutie kan alleen vernielen, verteren, doch de wereldbrand, die de Schriften spellen, zal voorafgaan aan een nieuwe schepping Gods, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont.

De berichten uit het Oosten wettigen het vermoeden, dat de verwikkelingen aldaar ook in het nieuwe jaar vooreerst niet eindigen zullen.

Vooreerst is de Porte van plan een nota naar Sofia te zenden, en van de regenten te eischen dat zij aftreden, omdat zij zich zelf benoemd hebben, wat in strijd met de Grondwet is. Duitschland, Rusland en Frankrijk zullen deze nieuwe nota ondersteunen, en dit kan althans het begin van het einde zijn. Nog verneemt men, dat de na den terugkeer der Bulgarsche gezanten bijeen te roepen Sobranje Aleko Pacha tot prins-regent benoemen zal. Dit is de vroegere Turksche gouverneur, aangesteld over Rumelië, na den jongsten oorlog.

Van Candia verneemt men weinig goeds. De gewapende opstand moet reeds uitgesproken zijn, en drie bendes een geheel gewest van het eiland in bezit houden. Osman Pacha zal denkelijk tot opperbevelhebber over de Turksche troepen op het eiland worden benoemd.

Bedenkelijk is, dat thans weer in Azië zelf kwade tekenen zich opdoen. Engeland schijnt een aanval van Rusland op Afghanistan, m. a. w. op de veiligheid van Indië te duchten.

Reeds eenigen tijd loopen geruchten over krijgstoeusting van Rusland in Azië. Zelfs moet omtrent de overgave van Herat zijn onderhandeld. Zeker is, dat men van officieele zijde in Indië aan deze geruchten, uit Poolse bron, de aandacht wijft. Lord Dufferin noemt ze overdeven, doch weet, dat de Russen voorttrekken om hun spoorlijnen te voltooien (zie hieronder) en gelooft dat zij weldra Bokhara zullen bezetten. Er wordt echter vertrouwen geuit in Ruslands vriendschap en op den Emir van Cabool. Ook waakt de regering voor Indië's noordgrens. Tusschen de regels door leest men ernstige buchtheid. Mogen we voor een nieuw Afghaansch vraagstuk bewaard blijven!

De Fransche Kamer is opnieuw aan de begroting begonnen. Bij eeredienst zullen de radicalen weder in verzet komen. Gisteren werd met 273 tegen 220 stemmen een amendement verworpen, om een commissie van toezicht over het gebruik der geheime fondsen aan te stellen en den post, uitgetrokken ten bedrage van twee miljoen, te vermindern met 700,000 fr. Daarna is de post in zijn geheel goedgekeurd. De radicalen hadden besloten ten deze ieder vrij te laten.

Voorts heeft de minister-president Gobet een ontwerp overgelegd tot afschaffing van zeker aantal onderprecturen. Men weet, dat over de vraag der onderprecturen het vorig ministerie struikelde.

De Russische regering moet voornemens zijn de vrijhavens aan den noordelijken Stillen Oceaan, waaronder ook Vladivostok, te sluiten.

De sneeuw

Uit Nimes (Frankrijk) wordt van den 18den gemeld, dat de stad en haar geheele omgeving weer met een dikke laag sneeuw zijn bedekt, terwijl het nog steeds sterk blijft doorsneeuwen. Ofschoon met alle kracht wordt gewerkt aan het vrijhouden der spoorlijnen, verwacht men toch nieuwe storingen in het spoorwegverkeer. De wolven richten groote schade aan, en hebben reeds menige kudde schapen gehavend.

Ook uit Privas (dep. Ardèche) wordt melding gemaakt van een hevigen sneeuwstorm. De wolven zijn reeds verschenen op de hoogvlakten van het arrondissement Largentière en de inwoners vrezen, dat zij in grooten getale naar beneden zullen komen, indien het gure weer aanhoudt. Men kan zich niet herinneren, dat in de laatste jaren in het zuidoosten des lands een zoo groote hoeveelheid sneeuw is gevallen.

Sic transit.

De Fransche kroondiamanten zullen in het hotel „Drouot” te Parijs worden verkocht, met uitzondering van enkele voorwerpen, die zullen worden bewaard of gesmolten. Voor de opbrengst zal Fransche rente worden gekocht.

Bekend is vorst Bismarck, afkeer van het gebruik der Latijnsche drukletters voor de Duitsche taal. Het wordt dan ook daaraan toegeschreven, dat internationale briefkaarten, die sedert 1 Januari in Duitschland worden uitgegeven, niet meer in Latijnsche, maar in zoogenaamde Deutsche drukletters hun opschriften vertoonen. Evenzoo heeft vorst Bismarck het een paar geleiden weten door te zetten, dat de statistische uitgaven van het Rijk en van Pruisen tot de „Duitsche” letter terugkeerden. Hoezeer niettemin het gebruik van Latijnsche letter vooral voor wetenschappelijke werken in Duitschland toeneemt, kan men opmaken uit de dissertaten, die 1884/85 aan de 21 Duitsche Hoogescholen uitkwamen. Daarvan waren 1295 met latijnsche en 31 met „Duitsche” letter gedrukt.

Gelukkig!

Eerst thans is de oorsprong van de Mississippi ontdekt, namelijk in een meer nog voorbij het meer Itasca en nog grooter dan dat. De lengte der rivier is 5125 kilometer.

Alle voorbereidende maatregelen zijn genomen, om de spoorweglijn van Bokhara naar Samarkand, Midden Azië, door te trekken. De Emir van Bokhara heeft voor de Russische regering daartoe 2000 arbeiders beschikbaar gesteld.

Binnenland.

AMSTERDAM, 18 Januari.

Ook de *Nieuwe IJsselbode* heeft de aandacht gevestigd op het sonderlinge geval, door de *Oranjesaan* en ons besproken, namelijk dat in het verslag over de kiestabel niet werd gemeld, dat van liberale zijde ook splitsing der groote steden werd gewenscht.

Na op de ongehoorde „liberaliteit” gewezen te hebben, waarmede de nieuwe kiestabel het liberalisme een meerderheid in de Kamer verzekert van 14 à 16 stemmen, en voorspeld te hebben, dat met zulke voorstellen de Grondwetsherziening in de doos wordt gestopt, zegt het blad:

Doch wat treft nu in dit Voorloopig Verslag? Vooreerst, dat alle rapporteurs liberalen waren. De heeren Borgesius, van Delden, de Bruin Kops, W. van Deden en V. d. Linden. Ten tweede dat de laatste, die rapporteur was in de derde afdeling, verzocht heeft zijn naam niet onder het Voorloopig Verslag te plaatsen. Dit is, dunkt ons, iets zeer ongewoons en iets waartoe een rapporteur niet gemakkelijk overgaat. Vooral niet, indien hij zich daardoor afscheidt van zijn politieke vrienden en medestanders en zelfs dezen op een onangename wijze verdacht maakt. Want er kan moeilijk een andere reden voor zulk een onthouding zijn dan deze, dat de vijf liberale rapporteurs bij het vaststellen van het Verslag geducht gekibbeld hebben en de heer V. d. Linden ten slotte overstemd werd. En indien het nu eens waar was, dat deze kibbelpartij over de kiestabel had geloopt? Indien de rapporteur der Ie sectie eens voor zijn afdeling een meerderheidsmeening hadde medegebracht, die gunstig was voor splitsing der groote steden? Indien de heer V. d. Linden de opneming van die meening in het officieele Verslag van zijn mederapporteurs eens niet had kunnen verkrijgen? Is deze onderstelling juist, dan wordt de zaak van nog meer aanbelang, omdat in de derde afdeling slechts zes leden der rechterzijde zaten en dus, daar de afdeling uit 17 leden bestaat, een eenigszins aanzienlijk getal liberalen zich voor de splitsing zoude moeten verklaard hebben!

Het komt ons voor, dat het woord, 't welk de liberalen zoo dikwijls van de daken hebben verkondigd: „de publieke zaak moet publiek behandeld worden!” hier wel eens zijn toepassing mocht vinden. Nu is én Regeering en Land over het oordeel van het een vijfde gedeelte der Kamer in het duister. Immers de rapporteur der derde sectie heeft van de meening der afdeling niets doen blijken en wilde zelfs aan het Voorloopig Verslag het gezag van zijn naam niet leenen. Maar is dit genoeg? Kan de heer V. d. Linden hiermede volstaan? Is de onderstelling, die wij hierboven uitspreken juist, dan is het Verslag niets meer of minder dan *valsche*. De heer V. d. Linden kan hier licht ontsnoken in de duisternis en meer licht is inderdaad wel noodig. Hij is het, als publiek persoon, aan zich zelf, aan zijn medelieden, aan het land verplicht de geheimen der rapportensgeschiedenis bloot te leggen.

Alvorens de Staatsbegroting te gaan behandelen, die Woensdag 11 uur aan de orde is, kwam de Eerste Kamer gisteren namiddag bijeen om zich een paar nutrijes bezig te houden met kleinere wetsontwerpen. Zoo werden eenparig en zonder beraadslaging aangenomen de ontwerpen tot naturalisatie van J. Straver en 8 anderen, der begroting van het Burgerlijk Pensioenfonds en die van de Algemeene Landsdrukkerij, nadat de Minister van Binnenl. Zaken bezwaren had ontwikkeld tegen den

Div. Holcham. 90-
 Hamb. Rusl. 1.00-
 Gond Roel 1.89 1/2
 Ensou. Edg. 15 Jan Agie on Proutest

ADVERTENTIËN.

PSALM 103.
Op den 30sten Januari a.s. hopen,
zoo den Heere het behaagt, onze ge-
liefde Ouders:

HENDRIK ANTHONIE
GROENESTEIN

MARIA CORNELIA VAN VLIET,
HUNNE

25-jarige Echtvereeniging
TE HEERDEN.

Dat de Heere God hen voor ons,
maar bovenal tot eer en verheerlij-
king van Zijnen nooit volprezen Naam,
nog lang moge sparen, is de wensch
en bede van hunne liefhebbende kin-
deren en behoudkinderen:

MARGARETHA CORNELIA VIS.
JAN VIS.

CORNELIA VIS—SCHOLTEN.
ARIE GROENESTEIN.

GLISBERTUS GROENESTEIN.
HENDRIK ANTHONIE

GROENESTEIN.
Bescop, 19 Jan. 1887. (714)

Heden behaagde het den Heere na
langdurig, maar geduldig lijden van
onze zijde weg te nemen, mijn ge-
liefde Echtgenoot en mijner kinderen
sorgvollen Vader, den Heer

BERNARDUS HULSBOS.

Naar mate men hem kende, zal men
gevoelen wat wij in hem verliezen.
Wij treuren, maar niet als degenen
die geen hoop hebben.

Wed. B. HULSBOS,
geb. VAN GROOS.

Nieuwe Wetering, 13 Jan. 1887.

Heden overleed in de hope des
eeuwigens levens onze lieve senige
Dochter

ALBIDA HENDRIKA JOHANNA,
in den nog jeugdigen leeftijd van
slechts twintig jaren.

G. J. TEN CATE Jr.
J. TEN CATE—SCHOLTEN.

Eibergen, 17 Jan. 1887. (704)

VEREENIGING

tot Chr. verzorging van Krankzinnigen, enz.
in Nederland.

Afdeling AMSTERDAM.

Openbare Samenkomst, Vrijdagavond
21 Januari 1887, te 8 uren, in het lokaal
Odeon, waarin de Heer W. VAN OOSTER-
WILK BRUYN, Lid van het Hoofdbestuur,
het onderwerp hoopt te behandelen:

De Christelijke Verzorging van Krankzinnigen
en hare toepassing op „Veldwijk”,
Ermelo.

Tot bijwoning waarvan alle belangstel-
lenden worden uitgenoodigd.

Namen de Afdeling voornoemd,
— W. H. GISPEN, Secret.

J. MUUSSE, Corresp.

Het Bestuur der Jongelingsvereeniging
„Dient den Heere”, te Winschoten,
wenscht gaarne een Volksbibliotheek in
deze plaats, waaraan dringende behoefte
is, op te richten.

Aangezien haar de middelen ontbreken
om hier in te voorzien, noodigt zij bij deze
alle Christelijke vrienden en vriendinnen
uit, hun in dit streven te willen steunen
door daarvoor geschikte boeken te willen
zenden aan het adres:

J. E. SMID, Bibliothecaris,
Winschoten.

EEN WEDUWNAAR

te Utrecht vraagt iemand (t liefst die den
Heer vreest) die geschikt en genegen is,
in een burger gezin de geheele huishou-
ding en de zorgen van 3 lieve kinderen
op zich te nemen. Brieven fr., onder lett.
L., bij A. FISSCHER, Boekb. Utrecht.

DAMES

uit den burger- en
deftigen stand, kun-
nen bij eenige inspanning hun inkomen
aanzienlijk vermeerderen, met 15 à 20
Stalen, van een net en even prachtig als
solide Artikel.

Aanvragen om speciaal-agentuur, onder
motto „Dames”, aan KOSTER's Advertentie-
Bureau, Nieuwendijk 131, alhier. (709)

Kerk en Pastorie in Nood.

Door een steeds loopende schuld, groot
f 2271, op Kerk en Pastorie te Anna-
Paulowna, welke sedert lang had moeten
afgedaan zijn, is de heer aannemer van
plan, deze in het openbaar te verkoopen,
zoo niet spoedig een gedeelte, waarmede
de bouwmeester tevreden is, wordt afge-
daan. Niet dan met weemoed zou het
Bestuur van de Evangelisatie in voornoemd
plaats zulks aanzien; het vraagt daarom
in den naam des Heeren dringende steun,
opdat in dezen afdoen kan worden voor-
zien. Van elke gave zal in deze courant
verantwoording worden gegeven door den
Secretaris van de Evangelisatie te Anna-
Paulowna.

J. D. SIPMAN,
Secretaris van de Evangelisatie
te Anna-Paulowna.

ALGEMEENE MAATSCHAPPIJ VAN LEVENSVZERKERING EN LIJFRENTÉ.

Gevestigd te AMSTERDAM.

Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 1 November 1880, No. 28.

HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM, Nieuwe Spiegelstraat, bij de Heerengracht, No. 6.

BIJKANTOREN: SOERABAJA, BRUSSEL, HAMBURG, LUXEMBURG, PARIS en WEENEN.

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL: EEN MILLIOEN GULDEN. DE VERZEKERDEN KUNNEN DEEL EN DE WINSTEN.

Commissarissen, de Heeren Mr. W. VAN DER VLIET, F. J. W. H. SCHMITZ, Mr. G. VAN TREKHOVEN, Mr. H. L. M. LUDEN,
allen te Amsterdam; Mr. W. M. REEFMAKER, te Rotterdam; Mr. J. P. R. TAK VAN POORTVLIET, te 's Gravenhage; Prof. P. VAN
GREER, te Leiden; W. A. BARON VAN DER FELTZ, te Assen; Jhr. M. L. F. H. MICHIELS VAN KESSENICH, te Roermond; Jhr. Mr. J.
H. F. K. VAN SWINDEREN, te Rijs (Friesland); Jhr. Mr. J. B. A. J. M. VERHEIJEN, te 's Hertogenbosch; Mr. F. H. J. BARON DE
BIJBERSTEIN ROGALIA ZAWADZKY, te Maastricht; Mr. J. J. C. ENSCHÉDÉ, J. DINGER en G. C. E. VAN DAALEN, allen te Soerabaja.

Directeuren: Dr. S. R. J. VAN SCHEVICHAVEN, E. W. SCOTT en J. F. L. BLANKENBERG.

De Maatschappij gaat contracten aan voor alle soorten verzekeringen op het men-
schelijk leven, ook voor Oost- en West-Indië. Hare tarieven zijn volgens
de nieuwste statistieke gegevens berekend.

Dr. S. E. OUDSCHANS,

Heel- en Verloskundige, speciaal Arts voor Mondgebreken.

Operaties zonder de MINSTE pijn en ZONDER lachgas of chloroforme.

Consulten alle werkdagen tot 4 ure.

Amerikaansche Tandheelkundige Inrichting

WETERINGSCHANS 75, AMSTERDAM.

UIT DE DIEPTE.

LEERREDENEN door de Predikanten der Nederduitsche Gereformeerde Kerk
van Amsterdam (doleerende) en hun trouwe ambtsbroeders. Jaargang
1 Juli 1886—30 Juni 1887; 52 nummers à f 0.07 1/2; per jaar f 3.90.

De geheele oplage is uitverkocht. Alleen zij, die reeds
den 14den dezer maand uiterlijk, ingeteekend hadden, ontvan-
gen dus de exemplaren die zij bestelden.

De eerstvolgende nummers zullen onder anderen bevatten:
Een leerrede van Ds. H. HOEKSTRA te Utrecht; eene van
Prof. Dr. F. L. RUTGERS te Amsterdam; eene van Ds. A.

VAN SCHELVEN te Oude Wetering; en de redenen gehouden
ter opening van het Congres door de Heeren Dr. A. KUYPER,
P. VAN SON, C. A. RENIER en Dr. F. L. RUTGERS.

Een Tweede Druk wordt ter perse gelegd en ten
spoedigste afgeleverd, wanneer voor den 15den Februari a. s.
een genoegzaam aantal nieuwe intekenaren zich aangemeld heb-
ben, en dan alleen vóór hen. Men haaste zich dus met de opgave
aan zijn gewonen Boekhandelaar te doen. Na dien tijd is de
gelegenheid om exemplaren van den loopenden jaargang te beko-
men, onherroepelijk gesloten.

Voor zeer weinig geld ontvangt men in „UIT DE DIEPTE”
een bundel van ongeveer 900 bladzijden, uitnemende stichte-
lijke lectuur.

Een smaakvolle stempelband voor dezen eersten jaargang is
in bewerking, en zal tijdig tegen zeer geringen prijs verkrijg-
baar worden gesteld.

De Uitgever,
J. A. WORMSER.

Amsterdam, 15 Januari 1887.

Na ontvangst van 75 Cent, verzend J. A.
BOOM, Apotheker te Meppel, franco een
doos Maagpeeder, waardoor honderden
Maaglijders genezen zijn van Maagpijn,
Maagkramp, Zuur, Braking en slechte Spijs-
vertering, waarvan de schriftelijke bewij-
zen ter inzage liggen. (418)

De Uitgever,
J. A. WORMSER.
Amsterdam, 15 Januari 1887.

Ster-Horloges.

Zie elk Nummer van
de Standaard van Donderdag.

Bij HOVEKER & ZONN te Amsterdam,
verscheen:

De Profetiën van Ieremia,

in het Nederduitsch overgebracht en naar
den Hoogduitschen Commentaar van

Prof. O. F. KEIL,

TOEGELICHT DOOR

Mr. M. J. VAN LENNEP.

Prijs f 2.75.

MAAGPIJN. MAAGKRAMP.

Na ontvangst van 75 Cent, verzend J. A.
BOOM, Apotheker te Meppel, franco een
doos Maagpeeder, waardoor honderden
Maaglijders genezen zijn van Maagpijn,
Maagkramp, Zuur, Braking en slechte Spijs-
vertering, waarvan de schriftelijke bewij-
zen ter inzage liggen. (418)

De Uitgever,
J. A. WORMSER.
Amsterdam, 15 Januari 1887.

DEKLEEDEN.

Te Huur en Te Koop
bij

F. ZEILINGA,

Prins-Hendrikade 109, Amsterdam.

Spood, zeggen we, spood, anders raken ze op.

f 6.50 geen f 24.50 de 4 groote fraaie Dictionnaires
van CALISCH van 1886.

Fransche, Engelsche, Hoogduitsche en Nederlandsche Talen.

De gunstig bekende viertalige Woordenboeken voor den ongekend lagen prijs
aangeboden van slechts f 6.50, de 4 kolossale deelen. Het groote prachtige Woor-
denboek voor het Engelsch-Nederlandsch; Fransch-Nederlandsch; Hoogduitsch-
Nederlandsch en Nederlandsch Fransch-Duitsch-Engelsch. Deze 4 Dictionnaires
voor slechts f 6.50. Deze Woordenboeken, met fraaie sprekende letter, het geheel
in 4 flink royale 8° deelen, waarvan het Woordenboek met het Nederlandsch voorop,
alleen bijna duizend bladzijden beslaat. Deze Woordenboeken voor vier talen zijn
geheel nieuw, van den laatste datum; het wel 1886, het is de derde veel verm.
uitgave van het Groote Woordenboek, indertijd door FUHRER voor f 24.50 in den
handel gebracht en thans minstens het dubbele bevattende, daar deze derde druk,
bij de verbaasende ontwikkeling en vooruitgang op ieder gebied van Wetenschap,
Kunst, Scheepvaart, Handel en Nijverheid, woorden bevat, welke gebruik vroeger
slechts tot een afgezonderd kunstvak behoorden, thans in de algemeene volkstaal
zijn opgenomen. Deze derde uitgave van het Woordenboek in 4 talen is dus te be-
schouwen als een geheel nieuw Werk. De allerbeste Woordenboeken in de ver-
schillende talen bestaande, zijn voor de herziening deze uitgave gebruikt. Voor de
Nederlandsche taal is de nieuwe spelling gevolgd. Deze voor iedereen, die aan
taaltstudie doet, voor iederen handelsman, voor iederen industrieel zoo uitmuntende
viertalige Dictionnaire in 4 flinke royale 8° deelen, keurig afgewerkt met vergulde
titels, een pronkstuk op elk Kantoortje, op elk Bureau, verkoopen wij voor den sterk
verminderden, buitengewoon zeldzamen spotprijs van slechts f 6.50.

Slechts zes gulden en vijftig cent, het mag raadselachtig zijn,
doen. Nooit heeft men meer degelijke, meer uitstekende, meer bruikbare, meer doel-
matiger Woordenboeken voor spotprijs gekocht, de groote gemakelijkheid, in 4
talen voor elke taal één deel. De namen der bewerkers J. M. & S. N. CALISCH, als
taalkundigen in Nederland beroemd, waarborgen het uitstekende gehalte van deze
Woordenboeken voor de Hoogduitsche, Fransche, Engelsche en Nederlandsche talen.
Dit kostbare en doelmatige, flink bewerkte en fraai uitzienend Woordenboek voor de
4 talen, bestelle men spoedig voor den zeer geringen prijs van f 6.50. Op ontvangst
van postwissel à f 6.50, geschiedt de toezending flink verpakt en franco van uit de
Magazijnen van Goedkoopse Boeken van Gebr. E. & M. COHEN, te Arnhem of te
Nijmegen.

Wij herhalen het: dat is nog nooit voorgekomen. Bij elk
nog één der bovengenoemde Premieën A, B, C of D er gratis bij. Dit aanbod is
slechts enkele dagen geldig. Franco toezending tegen zending van een postwissel,
benevens er op zetten Prachtwerken, en de letter der Premie, bij GEBR. COHEN,
Magazijnen van Goedkoopse Boeken, te Arnhem of te Nijmegen.

PS. Nog eens herhaald: bij elk No. of werk één der bo-
vengenoemde naar keuze gratis.

GEDRUKTER KONINKL. NEDERL. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESTRAAT 106, AMSTERDAM.

Voor f 1.25.

Lees het goed!

No. 1 De Negerhut van Oom Tom,
allernieuwste complete uitg. met 8 platen.

No. 2 De Zaalder Bijbelsche Scheur-
kalender voor 1887, keurig Blok en
schild, bewerkt voor H. KARSEN.

No. 3 Twaalf verschillende nummers
Hollandsche Illustratie, met zoowat vijftig
Platen, zoo voor de hand weg uit den voor-
raad gegrepen.

No. 4 tot 10. Zeven fraaie Kinder-
boekjes, met 28 gekl. Platen, van allerlei
Wilde en Tamme Dieren, Huisdieren, Vo-
gels enz. allen mooie Boekjes met aardige
Vertellingen voor jonge kinderen.

Dit keurig, mooie Pakket wordt uitver-
kocht voor slechts f 1.25. — Wie het heb-
ben wil zende spoedig Postwissel van sl.
f 1.25, waarbij staat: Pakket Negerhut,
om al de hierbovengenoemde franco thuis
te ontvangen.

Verkrijgbaar bij: D. BOLLE. Bazaar van
Goedkoopse Boeken, Hang b/d Vischmarkt
te Rotterdam. (262)

H. BUSKES, Haverstraat UTRECHT

KOOPT en VERKOOPT BIJBELS en OUDE
THEOLOGISCHE WERKEN. (9347)

PILLEN HOLLOWAY.

De meest gezochte geneesmiddelen in
geheel de wereld.

De Pillen (de beste medicijn tot zuive-
ring en herstelling van het bloed) nemen
in weinig tijds de verstoringen van maag,
lever en ingewanden weg; zij zijn onwaar-
derbaar in alle gevallen van Dysenterie
en als huismiddel worden zij door geen
ander overtroffen.

ZALF HOLLOWAY.

De Zalf is het non-plus-ultra der ge-
neesmiddelen tegen alle ziekten, wonden
en zweren, zelfs wanneer die verouderd
zijn; en in welken vorm ook zich de
ziekten der huid voordoen, hoe hardnekkig
ze ook zijn, zij verdwijnen door de balsem-
achtige en genezende hoedanigheden van
deze zalf. In één woord, voor alle uitwendig
gebruik is deze zalf onovertreffbaar.

Bij deze voortreffelijke geneesmiddelen
heeft men gebruiksaanwijzingen in alle
talen, terwijl zij bij al de voornaamste
apothekers te verkrijgen zijn. Voor den
verkoop in het groot adresseeren men zich
aan den eigenaar, professor Holloway, 78
New Oxford Street, London. (6444)

Dat is nog nooit voor gekomen!

bij elk werk dat men koopt een

Plaat- of Prachtwerk van G. Doré, B. ter Haar, Hofdijk enz.,

waarbij ter waarde van f 12 gratis er bij.

Premie A. Folio Plaatwerk van G. DORÉ present. De zeldzame fraaie
Prachtuitgave, groot folio formaat der Vertellingen van MOE-
DER DE GANS, met 40 groot-folio platen van GUSTAVE
DORÉ. Een prachtwerk voor groote menschen. Schilderijen
van de vermaarde Sprookjes voor kinderen. Eenig fraai boek
in dit genre.

Premie B. HOFDIJK's groot Prachtwerk van f 12.— voor niets. Het
klein-folio Prachtwerk HOFDIJK, HISTORIE-SCHILDERIN-
GEN (Nederland's Vrijheidskrijg) met 11 buitengewoon fraai
gekl. Cromo-lithografien naar teekeningen van JOH. HIL-
VERDINK. Oorspronkelijk f 12.—

Premie C. Het Plaat- en Litterarische Werk van Kneppelhout. KNEP-
PELHOUT (Klikspaan), Studentenleven, 2 deelen, benevens
KLIKSPAAN'S Studententypen, samen 3 deelen, met 16 gees-
telijke pl. in een keur. prachtb.

Premie D. BERNARD TER HAAR, Compl. Dichtwerken. Volledige
uitgave naar tijdsorde gerangschikt, met fr. pl. en portret,
in 2 prachtb.

No. 1. Dickens Werken, 14 Pracht-
banden, David Copperfield, Het Verlaten
Huis, Kleine Dora, Dombey en Zoon, Onze
wederzijdse Vriend, De klok van Mr.
Humphrey, Samuel Pickwick, Barnaby
Rudge, Groote Verwachtingen, in Londen
en Parijs, Slechte tijden, Kerstvertellingen,
Schetsen van Boz, Het Geheim van Edwin
Drood. De geheele verzameling bestaat nu
uit 30 dln., die in eens genomen, kosten
slechts f 15. In 14 uitst. Prachtbanden
slechts f 20.

No. 2. Marlitt's Werken, 10 Pracht-
banden Goud Elze, 2de Vrouw, Geheim
oude Juffrouw, Gisela, Handelsraad, Heiden-
prinsjes, Meid v. d. Schout, In den Schil-
lingshof, Karbonkelsteenen, Thüringer ver-
tellingen; alle werken ingen. f 10, in 10 fr.
prachtbanden voor slechts f 13.50

No. 3. Cath. van Rees' Werken, 10
Prachtbanden, Koning der Symphonien,
Oostersche Bloed, Uit het verleden, Zoo
zijn er, Na Emiles dood, Van dezelfde
familie, 10 deelen, ingenaaid voor sl. f 9.60,
in 10 prachtb. f 13.25

No. 4. Darwin's Werken, 3 Prachtb.
De Afstamming van den Mensch, Sterne,
Worden of Vergaan, met Atlas der voor-
wereldlijke Schepping. Keurige collectie,
de 4 dln. voor sl. f 7.50

No. 5. Van Lennep's Wepken, 13 Pracht-
banden, alle Romantische Deelen, als:
Dekema, Huyck, El. Musch, Pleegzoon,
Onze Voorouders, Kl. Zevenster, enz. enz.
Alle Werken; 13 Prachtb., sl. f 17.50.

No. 6. De Costa. De complete Dicht-
werken met Levensbeschrijving, door
HASSEBROEK, en fraai Portret, in 2 zeer
keurige uitstekend fraaie Prachtbanden.
Bilderdijs' Werken, door Van Vloten,
4 fraaie deelen, keurig uitgevoerd op prach-
tig Velinpapier, in 4 uitstekende banden.

Ten Kate's Dichtwerken, 4 dln., in 2
groote zeer fijne prachtb., zeer fr. uitgave.
De Costa, Bilderdijs en Ten Kate, tezamen
in 8 keurige banden, f 12.—

No. 7. Doré. Don Quichotte, rijk geill.
prachtb. (fr. 160) voor f 26.50.

No. 8. Oudemans Sr. Middelen Ond-
Nederlandsch Woordenboek, 7 dln., koloni-
aal uitgebreid werk, in plaats van f 32.20
slechts f 12.75.

No. 9. Bosboom-Toussaint's Werken,
4 dln. in prachtbanden: Delftsche Wonder-
dokter, in banden — Gideon Florenz, —
en Langs een Omweg, Het Huis Laner-
nesse, De Graaf van Devonshire, De Engel-
schen te Rome. De Prachtwerken zamen in
plaats f 18.70 slechts f 9.60.

No. 10. De Prachtige Bijbelsche Geschie-
denis, of Bijbel voor Kath., bewerkt door
den R. K. Pr. Heeres, met 100 prachtvolle
platen van Gustave Doré, in kwarto folio
prachtb., in pl. f 25 sl. f 10.

No. 11. De beroemde Algemeene Gesch.
van Becker, geheel nieuwe druk, eerst
onlangs compl. geworden. Deze zoo prach-
tige Wereldgeschiedenis voor het volk, uit-
stekende vertaling, met aanbeveling van
Prof. Dozy, Compl. met reg. in 12 gr. 8o
deelen met fr. pl., in plaats f 43.30 sl. f 15.

No. 12. Diamanten, prachtvolle etsen
van Prof. W. Unger en andere, folio plaat-
werk, rijk geb., waarin bij die etsen novel-
len van G. Keller. Kunstjuweelen m.
etsen van Prof. W. Unger, nov. door G.
Keller, rijk gebonden. Beide folio rijk gebon-
den plaatwerk te zamen in plaats van f 27
voor slechts f 12.50.

No. 13. Nederland's Geschiedenis en
Volksleven. Prachtw., inhoudende 100 keu-
rige staalgrav. van Renneveld, Steelink, v.
Kesteren en Sluiter, naar de Schilderijen
der Hist. Galerij v. „Arti et Amicitiae”,
met tekst van v. Lennep, Moll en Ter Gouw
2 groote kwarto deelen op zwaar papier in
2 smaakvolle prachtb. in pl. f 25 v. sl. f 12.50.

No. 14. Hofdijk. Ons voorgelacht
groot prachtwerk in 6 deelen, vol gekleurde
en andere platen. De 1ste uitg. koste f 65,
de 2e ed. f 30 en nu de 6 dln. f 10.

dat is nog nooit voorgekomen. Bij elk
No. of werk dat men koopt zoekt men
nog één der bovengenoemde Premieën A, B, C of D er gratis bij. Dit aanbod is
slechts enkele dagen geldig. Franco toezending tegen zending van een postwissel,
benevens er op zetten Prachtwerken, en de letter der Premie, bij GEBR. COHEN,
Magazijnen van Goedkoopse Boeken, te Arnhem of te Nijmegen.